

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2882/2024
26.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Нишевић - Тадић, адвокат из ..., против туженог Јавне медијске установе „Радио - телевизија Војводине“ Нови Сад, кога заступа пуномоћник Синиша Новаковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 655/24 од 05.06.2024. године, у седници одржаној 26.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 655/24 од 05.06.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 599/2023 од 29.01.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, утврђено је да су ништави и да не производе правно дејство уговори о обављању привремених и повремених послова означених пословних бројева од 07.12.2022. године, 28.05.2021. године, 02.12.2021. године, 08.06.2022. године, 13.01.2023. године, 11.07.2023. године и 15.01.2024. године, закључени између тужиоца и туженог. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац даном ступања на рад 14.12.2020. године, на радно место ..., засновао радни однос код туженог на неодређено време у ПЈ Техника и технологије, Сектор телевизијске технике, Одељење емитовања програма. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 124.875,00 динара са затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 655/24 од 05.06.2024. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена првостепена пресуда тако што је утврђено да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време дана

01.01.2021. године (уместо 14.12.2020. године). Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог у преосталом делу и првостепена пресуда потврђена у преосталом делу.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог, захтевајући накнаду трошкова за његов састав.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези са чланом 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20) и нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац има средњу стручну спрему, IV степен, смер ... и од 10.12.2018. године је ангажован на раду код туженог. Тужилац је у континуитету обављао исте послове ... у оквиру организационе целине ПЈ Техника и технологије, Сектор радијске технике, Одељење емитовања програма. Правилником о систематизацији послова код туженог систематизовани су послови ... и послови самосталног техничара главне техничке контроле, а тужилац је код туженог обављао послове из описа послова наведена два радна места и то послове на извођењу програма уживо, послове на техничкој реализацији истог и радио је у емисионим режијама по унапред утврђеном распореду смена, као и на преснимавању материјала из фонотеке. Уговором о раду закљученим међу странкама 04.12.2018. године, тужилац је засновао радни однос код туженог на одређено време за период од 10.12.2018. до 09.12.2019. године, због повећаног обима посла, на радном месту Уговором о раду закљученим међу странкама 22.11.2019. године, тужилац је засновао радни однос код туженог на одређено време због повећаног обима посла на истим пословима ... за наредни период од 10.12.2019. до 09.12.2020. године. Дана 08.12.2020. године, парничне странке су закључиле Уговор о обављању привремених и повремених послова, којим се тужилац као извршилац послова обавезао да у 120 дана у корист туженог као наручиоца, почев од 10.12.2020. године, обавља послове на извођењу програма уживо и на техничкој реализацији истог, да ради у емисионим режијама по унапред утврђеном распореду смена и да ради на преснимавању материјала из фонотеке у оквиру организационе целине ПЈ Техника и технологије, Сектор радијске технике, Одељење емитовања програма, које ангажовање је престало дана 09.06.2021. године. Након тога, парничне странке су закључиле неколико уговора о обављању привремених и повремених послова, исте садржине као и претходни, по којима је тужилац обављао исте послове у истој организационој целини, и то: од 31.05.2021. године, од 08.12.2021. године, од 14.06.2022. године, од 13.01.2023. године, од 11.07.2023. године и од 15.01.2024. године, који уговор је био на снази у време закључења расправе у овој правној ствари.

Тужени је корисник јавних средстава и у периоду од 2020. до 2023. године подносио је молбе надлежном Министарству информисања и телекомуникације за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање, у смислу чл. 3. став 1, 2. и 3. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, све са образложењима и детаљним подацима у обрасцима ПРМ. У образложењима која су садржана у молбама

туженог за период до августа 2022. године, наведена је потреба за ангажовањем различитих кадровских и образовних структура без навођења назива конкретног радног места. Почев од августа 2022. године, молбе туженог су садржале и означавање радних места са бројем извршилаца за које се тражи сагласност за ново запошљавање, па тако и за радно место са средњом стручном спремом „самостални техничар снимања, обраде и емитовања А/Б сигнала“, са напоменом да постоје обезбеђена средства за запошљавање, односно ангажовање траженог броја извршилаца. Од надлежног тела Владе - Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, тужени је у периоду од 2020. године до подношења тужбе у овој правној ствари добио сагласности да запосли на неодређено време 45 лица са средњом стручном спремом. У 2020. години код туженог је престао радни однос на неодређено време за укупно 335 лица.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом материјалног права садржаног у члановима 30, 31, 32, 37. и 197. Закона о раду, члановима 13, 103. и 109. Закона о облигационим односима, члана 2. став 1. тачка 5 Закона о буџетском систему и члана 27к Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020), усвојио тужбени захтев у целости. Према становишту овог суда, послови које је тужилац обављао код туженог након истека уговора о раду на одређено време, а по основу уговора о привременим и повременим пословима нису повремени, нити привремени послови с обзиром да је тужилац ове послове код туженог обављао у континуитету почев од заснивања радног односа на одређено време 10.12.2018. године па надаље, без прекида, из чега произилази да је код туженог постојала стална потреба за обављањем ових послова. Уговори о привременим и повременим пословима су симуловани уговори, закључени противно члану 197. Закона о раду, с обзиром да је тужилац обављао исте послове, који су трајни, континуирани и предивђени Правилником о систематизацији послова код туженог „дуже од 120 радних дана у једној календарској години, а код туженог је постојала потреба за сталним обављањем послова који одговарају опису послова радног места ..., које послове је тужилац обављао и по уговорима о раду на одређено време у периоду од 10.12.2018. до 09.12.2020. године.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да се у конкретном случају не ради о радном ангажовању тужиоца ван радног односа по уговорима о привременим и повременим пословима у смислу члана 197. Закона о раду, већ да се радноправни статус тужиоца код туженог може уподобити радном односу на неодређено време, јер је прво 2 године радио по основу уговора на раду на одређено време, а потом је без прекида и у континуитету наставио да обавља исте послове које је и до тада обављао и за које је испуњавао услове, а који су систематизовани код туженог. Због тога је овај суд потврдио одлуку првостепеног суда којом је утврђено да су закључени уговори о обављању привремених и повремених послова између тужиоца и туженог ништави и без правног дејства. Такође, како тужени није пружио доказе да је добијене сагласности за запошљавање нових лица на неодређено време искористио, односно да је у периоду од 2020-2023. године запослио на неодређено време 45 лица са средњом стручном спремом, другостепени суд је прихватио као правилан и закључак првостепеног суда да је тужени имао могућност да тужиоца прими у радни однос на неодређено време, посебно се позивајући и на члан 27к Закона о буџетском систему, због чега сматра да је такав радни однос тужилац и засновао, али тек почев од 01.01.2021. године, с обзиром да је тужилац до тог датума навршио 2 године и 5 радних

дана рада код туженог, обављајући исте систематизоване послове за које је испуњавао услове, па је само у томе делу преиначио првостепену пресуду.

По оцини Врховног суда, побијана другостепена одлука заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18), прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у писаном облику. Ставом 2. истог члана прописано је да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад. Одредбом члана 37. став 1. истог закона, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом 2. истог члана предвиђено је да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом 6. наведеног члана предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Чланом 197. став 1. Закона о раду, прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати.

Тужени је јавна установа која по члану 2. став 1. тачка 5. и 6. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09 са каснијим изменама и допунама) спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Није спорно да су изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати нови ставови 34. и 35., којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства, док је поступак за прибављање сагласности прописан Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године.

Међутим, почев од 01.01.2021. године до 31.12.2023. године (касније је продужено важење до 31.12.2026. године), изменама и допунама Закона о буџетском

систем, објављеним у „Службеном гласнику РС“ бр. 149/2020 од 12.12.2020. године, одредбама додатног члана 27к прописана су нова правила за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Ова правила представљају блажу замену за некадашњу потпуну забрану запошљавања у јавном сектору, јер је корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства (став 1). Дакле, корисници јавних средстава почев од 01.01.2021. године могу сами (без посебних дозвола и сагласности) да запосле нове раднике на неодређено време уз једино ограничење да број тих нових радника може бити највише до 70% од укупног броја запослених којима је у претходној календарској години престао радни однос на било који начин (споразумом, отказом, одласком у пензију...), а уколико желе да запосле више од тог процента у односу на број људи који су отишли, тек тада им је потребна посебна сагласност тела Владе уз претходно прибављено мишљење надлежног министарства.

У конкретном случају не ради о радном ангажовању тужиоца ван радног односа по уговорима о привременим и повременим пословима у смислу члана 197. Закона о раду, у ком случају тужилац не би ни имао право на заснивање радног односа на неодређено време. По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да уговори које је тужилац закључивао са туженим почев од 08.12.2012. године, а сви су исте садржине, имају карактер уговора на одређено време у смислу одредби члана 37. Закона о раду, без обзира на њихов назив. Ово из разлога што су сви ови уговори закључени за континуирано обављање истих послова који су систематизовани актом туженог као послодавца, што указује на његову сталну и трајну потребу за извршиоцем ових послова. Како је тужилац у континуитету и без прекида у раду обављао исте послове код туженог, Врховни суд прихвата као правилно становиште нижестепених суда да је тужилац у току свог радног ангажовања код туженог радио све време у режиму радног односа на одређено време, а како је такав радни однос тужиоца у континуитету трајао дуже од законом прописаног максимума од 24 месеца, наступили су услови за његов преображај у радни однос на неодређено време према одредби члана 37. став 6. тада важећег Закона о раду и то почев од 01.01.2021. године, како је то правилно закључио другостепени суд.

Неосновани су наводи ревизије туженог да се због Закона о буџетском систему, који се као посебан пропис (*lex specialis*) примењује на туженог као корисника јавних средстава, не могу применити одредбе Закона о раду о преображају радног односа са одређеног на неодређено време.

Наиме, чланом 105. Закона о буџетском систему прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона. Из овог члана произилази, како ти и ревиднет тврди, да су одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места посебне у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног

односа са одређеног на неодређено време (члан 37. став 6). То даље значи да радник који ради на одређено време код послодавца који је корисник јавних средстава, па чак и ако је прошло више година, не може по сили закона да заснује радни однос на неодређено време кроз законску фикцију преображаја радног односа, уколико послодавац нема за то потребну сагласност Владине комисије или не испуњава услове из члана 27к Закона о буџетском систему.

У конкретном случају, тужени је сходно одредби члана 27к став 1 Закона о буџетском систему имао могућност да без посебних дозвола и сагласности у 2021. године прими у радни однос на неодређено време (и радни однос на одређено време у својству приправника) до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време у претходној календарској години, по било ком основу. Из поднетих молби туженог за давање сагласности за ново запошљавање се види да је у спорном периоду већем броју запослених код туженог престао радни однос на неодређено време. Само у 2020. години код туженог је престао радни однос на неодређено време за укупно 335 лица, па је тужени имао могућност да без посебних дозвола и сагласности у току 2021. године прими у радни однос на неодређено време и у радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време у току 2020. године. Управо због тога, тј. због чињенице да је у тренутку када су се стекли услови за преображај радног односа тужиоца заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, код туженог послодавца у том тренутку постојала могућност за пријем у радни однос на неодређено време нових лица без посебних дозвола и сагласности, а које чињенице је тужилац доказао у конкретном случају, по оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно закључили да је било услова, како оних прописаних Законом о раду тако и оних прописаних чланом 27к Законом о буџетском систему, да радни однос тужиоца на одређено време по закону прерасте у радни однос на неодређено време почев од 01.01.2021. године. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу наведеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставуу првом изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били потребни тужиоцу за вођење ове парнице, те је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић